

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2To/5/2017
Identifikačné číslo spisu: 9517100060
Dátum vydania rozhodnutia: 28.08.2018
Meno a priezvisko: JUDr. Peter Paluda
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:9517100060.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Petra Paludu a sudcov JUDr. Patrika Príbelského, PhD. a JUDr. Františka Moznera v trestnej veci proti obžalovanej RNDr. Bc. H. C., pre pokračovací prečin poškodzovania finančných záujmov Európskych spoločenstiev podľa § 261 ods. 1, ods. 2 písm. a) Tr. zák., v časti v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 Tr. zák., na verejnom zasadnutí konanom dňa 28. augusta 2018 v Bratislave o odvolaní prokurátora Úradu Špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky proti rozsudku Špecializovaného trestného súdu, pracovisko Banská Bystrica zo 7. júna 2017, sp. zn. BB - 3T/9/2017, takto

rozhodol:

- I. Podľa § 321 ods.1 písm. b) Tr. por. sa napadnutý rozsudok z r u š u j e v celom rozsahu.
- II. Podľa § 322 ods. 1 Tr. por. vracia sa vec súdu prvého stupňa na nové prejednanie a rozhodnutie.

Odôvodnenie

Rozsudkom Špecializovaného trestného súdu, pracovisko Banská Bystrica (ďalej len „prvostupňový súd“) zo 7. júna 2017 bola obžalovaná RNDr. Bc. H. C. podľa § 285 písm. b) Tr. por. oslobodená spod obžaloby prokurátora Úradu Špeciálnej prokuratúry, Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky sp. zn. VII/1 Gv 163/15/1000, pre skutok obžalobou kvalifikovaný ako pokračovací prečin poškodzovania finančných záujmov Európskych spoločenstiev podľa § 261 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. v časti v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 Tr. zák. ktorý mala spáchať na tom skutkovom základe, že ako štatutárny zástupca Agentúry podporovaného zamestnávania Somotor, n.o., so sídlom H.Á. X, U., po tom, čo dňa 30. októbra 2014 uzatvorila Zmluvu o spolupráci číslo 377/2014-IZ-4.0/V (ďalej len „Zmluva“), predmetom ktorej je úprava podmienok, práv a povinností medzi zmluvnými stranami APZ Somotor, n.o. ako prevádzkovateľom komunitného centra (ďalej len „prijímateľ príspevku“) a Implementačnou agentúrou pre Operačný program Zamestnanosť a sociálna inklúzia so sídlom Špitálska 6, Bratislava, IČO: 30 854 687 pri implementácii Národného projektu komunitné centrá, ITMS kód: 27120130553, financovaného z prostriedkov Európskeho sociálneho fondu (ďalej len „poskytovateľ príspevku“), v sledovanom úmysle neoprávnene vylákať od poskytovateľa príspevku finančné prostriedky vo forme transferov na zamestnancov konala tak, že v rozpore so skutočnosťou a v rozpore

najmä s článkom 3.5, 3.6, 4.2, 5.7, 5.8 a 7 Zmluvy, deklarovala naplnenie zmluvných podmienok, hoci reálne nezabezpečila prevádzku a povinnú činnosť komunitného centra v priestoroch na ul. C. č. XX v U., nakoľko nedisponovala potrebnými povoleniami príslušných orgánov štátneho zdravotného dozoru navyše s tým, že priestory boli od 14. novembra 2014 odpojené od dodávky elektriny, plynu vody a kúrenia na základe čoho zamestnanci komunitného centra nemohli vykonávať svoju činnosť v zmluvne stanovených priestoroch, následne v rozpore so skutočnosťou deklarovala a predložila nepravdivé doklady o činnosti komunitného centra pri zabezpečovaní realizácie Vianočného koncertu dňa 18. decembra 2014, Štedrovečerného koncertu dňa 24. decembra 2014, Poľovníckeho plesu dňa 24. januára 2015 a Maškarného plesu dňa 29. januára 2015, a ďalej v mene prijímateľa príspevku predložila falšované a nepravdivé fotokópie potvrdení obce Somotor

č.j. 981/2014, doručené poskytovateľovi príspevku dňa 15. decembra 2014,

č.j. 52/2015, doručené poskytovateľovi príspevku dňa 10. februára 2015,

č.j. 45/2015, doručené poskytovateľovi príspevku dňa 10. februára 2015,

č.j. 204/2015, doručené poskytovateľovi príspevku dňa 17. marca 2015,

ktorými obec Somotor mala potvrdiť, že prijímateľ príspevku je v období od 1. novembra 2014 do 28. februára 2015 prevádzkovateľom komunitného centra na C. ulici č. XX . v Somotore, pričom predmetné potvrdenia obec Somotor nikdy nevystavila, v dôsledku čoho boli prijímateľovi príspevku na číslo bankového účtu IBAN: U. XXXX XXXX XXXX XXXX XXXX postupne poskytnuté finančné prostriedky pozostávajúce zo zdrojov Európskeho sociálneho fondu v pomere 85% a zo štátneho rozpočtu Slovenskej republiky v pomere 15% ako transfer na zamestnancov a to v dňoch:

- 18. decembra 2014 vo výške 1.763,28 eur, vyplatené spätne za mesiac november 2014,

- 27. februára 2015 vo výške 4.067,09 eur, vyplatené spätne za mesiac december 2014,

- 27. februára 2015 vo výške 4.148,04 eur, vyplatené spätne za mesiac január 2015,

príčom za mesiac február 2015, finančné prostriedky vo výške 4.148,4 eur neboli vyplatené z dôvodu kontroly vykonávanej príslušnými kontrolnými orgánmi poskytovateľa príspevku a doposiaľ neoprávnene vyplatený príspevok nevrátila a naďalej ho neoprávnene prechováva, čím takto bola poškodenému - Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky, so sídlom Špitálska 4,6,8 Bratislava, spôsobená škoda na prostriedkoch Európskych spoločenstiev vo výške 8.481,65 eur a v prípade vyplatenia transferu na zamestnancoch prijímateľa príspevku za mesiac február 2015 by došlo k spôsobeniu škody na prostriedkoch Európskych spoločenstiev vo výške 3.525,83 eur,

pretože žalovaný skutok nie je trestným činom.

Podľa § 288 ods. 3 Tr. por. odkázal poškodenú stranu Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky, Špitálska 4,6,8, 811 08 Bratislava, IČO: 681156 s jej nárokom na civilný proces.

Proti tomuto rozsudku podal bezprostredne po jeho vyhlásení v zákonnej lehote odvolanie prokurátor Úradu Špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ďalej len „prokurátor“). Podané odvolanie odôvodnil písomným podaním zo 17. júla 2017, v ktorom uviedol, že konajúci súd vychádzal pri konštatovaní, že žalovaný skutok nie je trestným činom z nesprávnych právnych úvah, v rámci ktorých potom aj nesprávne aplikoval právo, pričom v rámci svojho rozhodovania prehliadol aj právne závery doteraz ustálenej súdnej praxe nielen Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ale aj Špecializovaného trestného súdu vo vzťahu k výkladu zákonných pojmových znakov trestného činu poškodzovania finančných záujmov Európskych spoločenstiev podľa § 261 ods. 1, ods. 2 písm. a) Tr. zák. Prvostupňový súd si nekriticky osvojil tvrdenia obhajoby, pričom pri výklade a následnej aplikácii § 261 Tr. zák. spolu so súvisiacimi právnymi aktmi Európskej únie v konkrétnej veci sa dopustil zásadných chýb. Predovšetkým ak v odôvodnení svojho rozsudku poukazuje na nedokonalosť konštrukcie skutkovej podstaty trestného činu poškodzovania finančných záujmov Európskych spoločenstiev podľa § 261 Tr. zák., svojim rozhodnutím sám prispieva k právne neakceptovateľnému výkladu tejto skutkovej podstaty. Prokurátor v tejto súvislosti poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 19. augusta 2009, sp. zn. 5 Tost 12/2009, v ktorom je uvedené „už zo znenia Dohovoru vyhotoveného na základe článku K.3 Zmluvy o Európskej únii o ochrane finančných záujmov Európskych spoločenstiev je zrejmé, aké konania mala na mysli chrániť pôvodná dohoda štátov Európskej únie - nejde v žiadnom prípade o spreneveru v zmysle trestného činu, ako ho pozná naše

trestné právo, ale o akékoľvek podvodné konanie, ktoré má za následok odcudzenie alebo protiprávne zadržanie finančných prostriedkov zo všeobecného rozpočtu Európskych spoločenstiev alebo z rozpočtu spravovaných Európskymi spoločenstvami alebo v ich mene“. Navyše, aj v prípade použitia pojmu „spôsobenie sprenevery“ v rámci tohto trestného činu sa nejedná o blanketový odkaz na trestný čin sprenevery podľa § 213 Tr. zák., pretože zákonodarca v znení tejto skutkovej podstaty neuvádza spreneveru v zmysle trestného činu, ale len ako samostatný pojem - v opačnom prípade by sa totiž sprenevera uvádzala s doslovným znením ako trestný čin, podobne ako napr. v § 30 ods. 2, § 39 ods. 2 písm. e), § 47 ods. 2, § 58 ods. 2, ods. 3, § 61 ods. 3, ods. 4 a iné, v ktorých zákonodarca priamo odkazuje na trestný čin sprenevery aj jeho označením a pomenovaním podľa Trestného zákona.

Navyše, ani z hľadiska výkladu kvalifikačných zákonných znakov skutkovej podstaty trestného činu sprenevery podľa § 213 Tr. zák. nemôže podľa názoru prokurátora dôjsť k ich subsumovaniu pod trestný čin poškodzovania finančných záujmov Európskych spoločenstiev podľa § 261 Tr. zák., nakoľko sa to prieči podstate mechanizmu pomoci a podpory poskytovania finančných prostriedkov z fondov Európskeho spoločenstva. Finančné príspevky poskytnuté jednotlivými fondami Európskeho spoločenstva na realizáciu projektov v rámci národných operačných programov (v tomto prípade operačný program - Zamestnanosť a sociálna inklúzia) majú povahu nenávratného finančného príspevku, čo nepochybne vyplýva nielen zo Zmluvy o poskytnutí nenávratného finančného príspevku, ale taktiež aj so Zmluvy o spolupráci. Z tohto dôvodu nemôže ísť o zákonný znak cudzej veci, ako to predpokladá skutková podstata trestného činu sprenevery podľa § 213 ods. 1 Tr. zák., pretože ide o prostriedky, ktoré sú už samotnou Zmluvou dané do vlastníctva prijímateľovi príspevku, ktorý s nimi nakladá spôsobom a za podmienok upravených v Zmluve o spolupráci. To v konečnom dôsledku znamená, že už len samotné aplikovanie zákonných znakov trestného činu sprenevery na prípady viažuce sa na neoprávnenú manipuláciu s finančnými prostriedkami Európskeho spoločenstva je kvalifikačne vylúčené, práve pre nemožnosť naplnenia minimálne zákonného znaku - cudzej veci.

Rovnako sa podľa názoru prokurátora nemožno stotožniť s názorom prvostupňového súdu o tom, že naplnenie zákonných znakov trestného činu poškodzovania finančných záujmov Európskych spoločenstiev podľa § 261 ods. 1 Tr. zák. viaže na „účelnosť“ použitia poskytnutého nenávratného finančného prostriedku, pretože opätovne ide o nesprávny výklad ustanovenia § 261 Tr. zák. Objektívnu stránku tohto trestného činu možno rozdeliť na zákonné znaky u ktorých pre naplnenie sa nevyžaduje preukazovanie účelnosti použitia finančných prostriedkov a zákonné znaky u ktorých je účelnosť ich použitia nevyhnutnou podmienkou na ich naplnenie. V prvom prípade ide o znaky:

- a) použije, predloží falšovaný, nesprávny alebo neúplný výkaz alebo doklad, alebo
- b) neposkytne povinné údaje

Z gramatického výkladu pritom vyplýva, že zákon predpokladá naplnenie týchto znakov samostatne bez toho, aby bolo potrebné objasňovať, aká bola vôbec ich účelnosť použitia, postačí len to, že všeobecný páchatel' izolovane komisiívne alebo omisiívne konal vymenovanými spôsobmi.

V druhom prípade nevyhnutne nemusí ísť o použitie prostriedkov z rozpočtov Európskej únie na iný účel, ako boli pôvodne určené. Až pri tomto zákennom znaku zákonodarca viaže trestnoprávnu zodpovednosť na také použitie prostriedkov Európskej únie, ktoré sa prieči alebo odporuje tomu účelu, ktorý bol vopred normatívne alebo zmluvne určený, stanovený alebo dohodnutý. Z uvedeného je zrejmé, že posudzovanie účelnosti použitia finančných prostriedkov je iba jednou alternatívou objektívnej stránky trestného činu poškodzovania finančných záujmov Európskych spoločenstiev podľa § 261 ods. 1 Tr. zák. Pri ostatných znakoch pre posudzovanie ich naplnenia postačí len to, že zo strany páchatel'a došlo k použitiu, predloženiu alebo neposkytnutiu takého výkazu, dokladu alebo údaju, ktorý je falšovaný, nesprávny, neúplný alebo povinný. To podporuje aj to, že predmetný trestný čin je svojou povahou ohrozovacím deliktom, ku dokonaniu ktorého postačí, že konaním páchatel'a porucha chráneného záujmu len hrozí. Pre naplnenie tohto trestného činu sa však súčasne vyžaduje aj spôsobenie alternatívneho zákonného následku, ktorým je

- a) umožnenie spôsobenia sprenevery alebo
- b) protiprávneho zadržania prostriedkov z rozpočtu EÚ.

Vo vzťahu k druhému typu spôsobeného následku - protiprávnemu zadržaniu prostriedkov poukázal prokurátor na ustálenú súdnu prax Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, konkrétne na rozhodnutie z 25. marca 2015, sp. zn. 3 To 11/2013, ktoré právne ustálilo význam chápania korelácie porušenia zmluvných povinností zo strany prijímateľa príspevku a z toho vyplývajúceho právneho následku. V zmysle tohto rozhodnutia porušenie Zmluvy o spolupráci, najmä s predložením falšovaných a nepravdivých dokladov resp. údajov znamená, že „prijímateľovi príspevku nevznikol nárok na vyplatenie príslušnej refundácie v celej sume uplatneného nároku z rozpočtu ES. Akékoľvek úvahy o rozsahu oprávnených a neoprávnených výdavkov sú za týchto okolností bezpredmetné a právne irelevantné, keďže poskytnutá suma refundácie, na ktorú obžalovaní nemali nárok, predstavuje od jej vyplatenia protiprávne zadržanie prostriedkov poskytnutých z rozpočtu ES.“ K otázke spätného žiadania príspevku poskytovateľa od prijímateľa je v citovanom rozhodnutí uvedené: „povinnosť vrátenia poskytnutého príspevku vyplýva z neoprávneného zadržania prostriedkov a nie žiadosťou poskytovateľa o ich vrátenie“.

Uvedený právny záver vyslovený Najvyšším súdom Slovenskej republiky podľa názoru prokurátora dostatočným spôsobom poskytuje výklad, od ktorého momentu a za akých okolností, je potrebné vyhodnocovať protiprávne zadržanie finančných prostriedkov. Momentom, keď obžalovaná predložila falšovaný, a v inom prípade tiež nesprávny doklad, na základe ktorých jej boli vyplatené jednotlivé čiastky príspevku, ktoré by jej inak poskytnuté neboli, nastalo samotné dokonanie tohto trestného činu so vzniknutým následkom - protiprávnym zadržaním prostriedkov. V tejto súvislosti prokurátor doplnil, že v takomto prípade by taktiež bolo irelevantné aj to, na aký účel vlastne obžalovaná takéto prostriedky použila. Zľahčujúci pohľad súdu striktné na to, že obžalovaná aj tak tieto prostriedky použila na výplatu zamestnancov, čo jej vyplývalo zo zmluvy, je podľa prokurátora nielen v rozpore s vyššie prezentovanými právnymi závermi Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ale taktiež aj popieraním obsahu a zmyslu podstaty tohto trestného činu, nevynímajúc neopodstatnené zvýhodňovanie postavenia páchatel'a vo vzťahu k jeho trestnoprávnej nezodpovednosti a nepostihnuteľnosti.

Podľa prokurátora taktiež nie je zrejmé, prečo prvostupňový súd pri výklade zákonných znakov ustanovenia § 261 Tr. zák. nevychádza z obsahu a zmyslu medzinárodných noriem, implementovaných do slovenského právneho poriadku. Ak by tak totiž urobil, vykladal by prekladové pojmy „sprenevera, nezákonné zadržanie“, uvedené v Smernici Európskeho parlamentu a Rady o boji proti podvodom poškodzujúcim finančné záujmy Únie v článku 3 písm. i) a v Dohovore vyhotoveného na základe článku K.3 Zmluvy o Európskej únii o ochrane finančných záujmov Európskych spoločností v čl. 1 písm. a) uvedené prekladové pojmy „odcudzenie, protiprávne zadržanie“, so zreteľom na autentický anglický pojem „misappropriation“, čo by v preklade znamenalo použitie k nesprávnemu účelu, zneužitie resp. spreneverenie. Obsahovým zmyslom týchto noriem by malo byť postihovanie akýchkoľvek konaní voči finančným záujmom Európskeho spoločenstva, ktoré smerujú k zneužitiu týchto finančných prostriedkov spôsobom, ktorý má podvodný, listivý alebo inak nepoctivý cieľ. Pritom je zrejmé, že takýto zámer európskej normatívy v boji proti podvodom poškodzujúcim finančné záujmy Európskej Únie, by bol z hľadiska významu slovenského trestného činu sprenevery podľa § 213 ods. 1 Tr. zák. zrejme nedosiahnuteľný.

V ďalšej časti podaného odvolania prokurátor poukázal na to, že prvostupňový súd v odôvodnení svojho rozhodnutia na str. 6 a 7 mal nepochybne za preukázané, že obžalovaná jednoducho predložila falšované a nepravdivé podklady a údaje a jednoducho, že tým porušila citované ustanovenia zmluvy, napriek tomu však uviedol, že „takýto typ porušenia zmluvy nemôže mať trestnoprávny následok, pričom toto svoje tvrdenie bližšie neodôvodnil. Podľa názoru prokurátora je však s poukazom na vyššie uvedené rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky tým aj naplnený zákonný znak protiprávneho zadržania finančných prostriedkov. Už samotné toto konštatovanie súdu je postačujúce na vyvodzovanie trestnoprávnej zodpovednosti voči obvinenej, pričom je irelevantné posudzovať na aký účel boli tieto prostriedky použité.“

Skutočným motívom konania obžalovanej bolo podľa prokurátora práve vylákание poskytnutia finančných prostriedkov bez toho, aby obžalovaná spĺňala podmienky vyplývajúce zo Zmluvy o

spolupráci. Už z výsledkov prípravného konania, ako aj z dôkazov vykonaných na súde, vyplýva, že obžalovaná, ako štatutárny orgán a deklarovaný zástupca APZ Somotor n.o. uzatvorila Zmluvu, v zmysle ktorej prevádzkovateľovi ako „základné povinnosti“ okrem iného vyplynulo vykonávať všetky činnosti a aktivity, najmä podľa článku 3.5, poskytovať presné, správne, pravdivé a úplné informácie podľa článku 4.2, a to všetko na adrese zmluvne dohodnutého miesta komunitného centra „C. XX, XXX XX U.“.

Z vyjadrení koordinátorov a kontrolných orgánov vyplynulo, že pri neohlásených návštevách, celkovo v troch prípadoch neboli priestory prevádzkovateľa v mieste výkonu na C. XX, U. otvorené a teda reálne nedochádzalo k výkonu žiadnych zmluvných činností a aktivít s tým, že sa tam nenachádzal ani jeden deklarovaný zamestnanec. Okrem toho, že v zmysle Zmluvy bolo nemenne určené, že miesto výkonu činnosti prevádzkovateľa sa musí vykonávať na adrese C. XX, U., ako adrese komunitného centra, iná zmena miesta výkonu činnosti prevádzkovateľa v rozhodnom období nebola oznámená koordinátorovi resp. ani nebolo o ňu požiadané tak, ako to vyplýva z článku 3.5 bod 3 Zmluvy. Bolo tak urobené až neskôr, po tom čo transferové platby za toto obdobie už boli zrealizované. Námietky i vyjadrenia obžalovanej, že v tom čase sa nachádzali na adrese H. X, U. sú právne neakceptovateľné, a v tomto zmysle i irelevantné, pretože toto miesto nebolo dovedy zmluvne dohodnuté a navyš ani nespĺňalo zákonné podmienky resp. nemalo povolenie na prevádzku komunitného centra zo strany orgánu verejného zdravotníctva. Takisto nebolo zo strany orgánu verejného zdravotníctva vydané takéto rozhodnutie pre prevádzkovateľa ani na uvedenie priestorov komunitného centra do prevádzky na adrese C. XX, U..

Rovnako zo Zmluvy vyplynulo, že prevádzkovateľ bol pri preukazovaní oprávnenosti výdavkov pri žiadosti o prvý transfer povinný predložiť Zmluvu o prenájme priestorov a mesačne aj Potvrdenie obce o prevádzkovaní komunitného centra. Súd v tomto smere konštatoval, že uvedené potvrdenia boli dokladované obžalovanou a všetky boli falošné.

V súvislosti s predkladaním zmluvy o nájme priestorov komunitného centra zo strany prevádzkovateľa je potrebné poukázať na ďalšie relevantné zistenia. Zo spisu vyplynulo, že prevádzkovateľ v záujme deklarovania oprávnenosti výdavkov takúto zmluvu síce predložil, avšak nájomný vzťah v tú dobu vykazoval zásadné právne dopady, ktoré prevádzkovateľ neuvádzal, resp. zamlčal. Okrem toho, že sa jedná o zmluvnú zodpovednosť s priamymi zmluvnými účinkami podľa článku 4.2 Zmluvy, v kontexte stíhaného trestného činu sa jedná aj o okolnosť, ktoré ma relevantný dosah na posudzovanie jeho subjektívnej stránky, ako obligatórneho zákonného znaku. Predovšetkým prevádzkovateľ vedel, že v čase uzatvárania Zmluvy dňa 30. októbra 2014 síce disponuje zmluvou o nájme priestorov, avšak zo strany obce došlo k jej predchádzajúcemu vypovedaniu pre sústavné neuhrádzanie nájomného. Z týchto dôvodov došlo zo strany obce od júla 2014 k odpojeniu elektriny a zemného plynu a od 14. novembra 2014 aj k odstaveniu vykurovania budovy a pitnej vody, o čom sa prevádzkovateľ preukázateľne dozvedel dňa 30. októbra 2014. K úhradám za nájomné nedochádzalo zo strany nájomcu APZ Somotor od roku 2008, a ani od roku 2012 po tom, čo bol dohodnutý nový splátkový kalendár, pričom nedošlo k úhrade ani jedného mesačného nájomného. Z týchto skutočností nepochybne vyplýva záver, že prevádzkovateľ mal už v čase uzatvárania Zmluvy vedomosť o tom, že nespĺňa formálne podmienky na prevádzku komunitného centra. Mal teda vedomosť o tom, že z dôvodu neuhrádzania početných splátok nájomného za obdobie minimálne posledných 5 rokov a vedenia viacerých právnych sporov s prenajímateľom, nebude môcť dosiahnuť dodávku základných energií, plynu, vody a vykurovania a tým ani nebude mať možnosť zabezpečiť riadny výkon zmluvných činností a aktivít po celú dobu tak, ako mu to vyplývalo zo Zmluvy. Prevádzkovateľ hoci vedel, že uvedený stav je prekážkou pre jeho riadny výkon činnosti, nevyvinul ani najmenšie úsilie k tomu aby ho zamedzil, napr. zaplatením alebo uhrádzaním nájomného, ako nevyhnutnej podmienky na nerušený výkon nájomného vzťahu. V tomto smere neobstojí ani námietka obžalovanej, že platiť nájomné sa nemohlo, z dôvodu nesprávnej fakturácie prenajímateľa, s čím nesúhlasil ani senát Krajského súdu Košice, vo veci sp. zn. 3Cob/172/2014 zo dňa 27. októbra 2014, ktorý uviedol, že „pokiaľ vystavená faktúra spĺňa náležitosti riadneho daňového dokladu, potom odporca nepochybil, ak faktúru vystavil v zmysle čl. 6 Nájomnej zmluvy. Z uvedeného článku 6 totiž nevyplýva žiadna dohoda o spôsobe fakturácie“. Navyš prevádzkovateľ ani nedisponoval

rozhodnutím na uvedenie týchto priestorov do prevádzky tak, ako je vyššie uvedené, a teda ani nedisponoval potrebným povolením na vykonávanie dohodnutej zmluvnej činnosti v určených priestoroch. Spôsob zavádzajúceho deklarovania splnenia požadovaných zmluvných resp. i zákonných podmienok pre výkon jednotlivých druhov sociálnych činností v rámci poskytovania služieb komunitného resp. krízového centra, jednak koordinátorovi a jednak orgánom štátneho zdravotného dozoru, poukazuje taktiež na vedomé a účelové konanie zo strany prevádzkovateľa - obžalovanej.

K ďalším tvrdeniam obžalovanej, že APZ si splnila všetky povinnosti vyplývajúce zo Zmluvy a iba z dôvodu zásahov obce musela zakúpiť vykurovacie telesá, kanistre s vodou, prerušiť činnosť núdzového bývania a nocľahárne, k tomu prokurátor uviedol, že ide o náklady, ktoré si prevádzkovateľ v zmysle vyššie uvedeného spôsobil sám, z dôvodu vedomého a dlhodobého neplatenia nájomného. Prevádzkovateľ musel vedieť resp. s prihliadnutím už na prebiehajúce niekoľko súdne spory bol s tým uzrozumený, že takáto jeho vedomá a dlhodobá pasivita pri neuhrádzaní nájomného, musí vyvolať právnu reakciu prenajímateľa a preto nebude môcť dlhodobo zabezpečiť výkon zmluvných činností. Namiesto dodatočného nákupu vecí, mohol prevádzkovateľ uhradiť nájomné, čím by si zabezpečil podmienky na nerušený a riadny výkon činností. Keďže tak neurobil, a s tým vedomím si i napriek tomu naďalej uplatňoval finančné transfery, nemožno konanie prevádzkovateľa-obžalovanej vyhodnocovať ako neúmyselné a vedomé (doslovná citácia z odvolania prokurátora na str. 9 ods. 2).

Rovnako významné sú aj vykonané dôkazy, ktoré poukazujú na nepravdivosť dokladov, ktoré obžalovaná predkladala v súvislosti s ďalšími aktivitami uvedenými v obžalobe a to, pri zabezpečovaní realizácie Vianočného koncertu, Štedrovečerného koncertu, Poľovníckeho plesu a maškarného plesu. Jednotlivými dôkazmi bolo preukázané, že prijímateľ sa na organizácii alebo vôbec na príprave týchto aktivít nielenže nepodieľal, ale ani nijak neparticipoval, a teda sa jedná o doklady a údaje, ktoré nezodpovedajú skutočnosti a sú preto nepravdivé.

V súhrne potom prokurátor konštatoval, že konanie prevádzkovateľa, z dôvodov faktickej ako i právnej nemožnosti vykonávať zmluvné činnosti, ale i ďalšie popísané skutočnosti, nepochybne poukazujú na to, že výlučnou snahou obžalovanej bolo vylákať finančné prostriedky od poskytovateľa, k čomu nakoniec aj došlo, čím došlo i k ich pretrvávajúcemu protiprávnemu zadržiavaniu. Všetky tieto skutočnosti vo svojom súhrne, preto dostatočne, preukazujú naplnenie prvkov subjektívnej stránky zavineného konania páchatelia, ako obligatórneho zákonného znaku stíhaného trestného činu. Keďže prevádzkovateľ bol zastúpený, a všetky vyššie úkony vykonávala resp. mala vykonať RNDr. Bc. H. C., je nepochybne naplnený aj ďalší zákonný znak subjektu tohto trestného činu.

V závere podaného odvolania prokurátor zdôraznil, že podáva odvolanie aj proti výroku o náhrade škody, keďže má za to, že v konaní vykonanými dôkazmi bolo dostatočne preukázané, že škoda poškodenému vznikla a táto bola spôsobená konaním obžalovanej, čo nakoniec súd aj v rozhodnutí skonštatoval. Keďže nárok na náhradu škody bol poškodeným, ktorého procesné postavenie súd potvrdil, uplatnený riadne a včas a ďalšie dokazovanie v tomto smere nie je spojené s ďalším dokazovaním, ktoré by neúmerne presiahlo potreby trestného konania pred súdom alebo ho predĺžilo, prokurátor má za to, že vzniká aj zákonný podklad na vyslovenie jednak výroku o priznaní nároku na náhradu škody poškodenému a jednak aj o zaviazaní obžalovaného na náhradu tejto škody.

Na základe uvedených skutočností prokurátor navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 322 ods. 1, ods. 4 písm. a) Tr. por. zrušil napádané rozhodnutie Špecializovaného trestného súdu Banská Bystrica a súčasne vrátil vec súdu prvého stupňa, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol.

K odvolaniu prokurátora sa podaním doručeným Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky 15. augusta 2017 vyjadrila obžalovaná RNDr. Bc. H. C., ktorá uviedla, že popiera pravdivosť tvrdenia prokurátora, že svojím konaním spôsobila aj následok v príčinnej súvislosti s jej konaním, pretože uvedené prvostupňový súd nekonštatoval, naopak, dospel k záveru, že následok prezumovaný v hypotéze danej skutkovej podstaty nenastal, t. j. nedošlo k porušeniu alebo ohrozeniu chráneného záujmu a z tohto

dôvodu konšatoval, že skutok nie je trestným činom.

Vo vzťahu k prokurátorom uvádzanému uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5 Tost 12/2009 obžalovaná uviedla, že absentuje akákoľvek právna úprava, ktorá by odôvodňovala myšlienkový pochod uvedený v tomto uznesení. Z ustanovenia § 7 ods. 1 Tr. zák., na ktorý sa predmetné uznesenie odvoláva, a to pri použití akéhokoľvek interpretačného pravidla nevyplýva, že podľa medzinárodnej zmluvy sa má postupovať v prípade, ak je skutková podstata nejasná alebo neúplná. Pokiaľ nie je zrejmé, aký skutok stanovuje príslušná skutková podstata ako trestný čin, nie je predsa prípustné, aby bol obvinený za daný trestný čin stíhaný, a to aj vzhľadom na aplikáciu zásady „in dubio pro reo“. Obžalovaná v tejto súvislosti poukázala na rozsudok Súdu ES č. C - 186/1998 (Nunes, Matos), a to konkrétne na ods. 8, v zmysle ktorého: Consequently the answer to the first question must be that Community legislation does not classify the improper use of ESF assistance as a criminal offence. (Následne musí byť odpoveď na prvú otázku taká, že právo Spoločenstva neklasifikuje nesprávne použitie prostriedkov Európskeho sociálneho fondu ako trestný čin.) Z vyššie uvedeného tak podľa obžalovanej vyplýva, že medzinárodná zmluva (Dohovor) nestanovuje žiadnu skutkovú podstatu trestného činu týkajúceho sa poškodzovania finančných záujmov EÚ, avšak napriek tejto skutočnosti Najvyšší súd Slovenskej republiky interpretoval skutkovú podstatu § 261 Tr. zák. podľa tohto Dohovoru, a to bez splnenia podmienok § 7 ods. 1 Tr. zák. Dohovor stanovil pre strany Dohovoru (členské štáty EÚ) povinnosť zakotviť do svojich vnútroštátnych úprav takú úpravu, aby konanie uvedené v čl. I ods. 1 Dohovoru bolo trestným činom. Z uvedeného vyplýva, že Dohovor nestanovil priamu povinnosť voči fyzickým a právnickým osobám členských štátov. Bolo výlučnou povinnosťou členských štátov, aby prijali také opatrenia, aby konanie uvedené v čl. I ods. 1 Dohovoru bolo trestným činom. Slovenská republika k tomuto záväzku pristúpila tak, že do skutkovej podstaty § 261 Tr. zák. zakotvila pojem „sprenevera“, ktorý je legálnym pojmom v rámci slovenského právneho poriadku s vlastnou presnou definíciou. Okrem toho obvinená považuje za neprípustné a v rozpore s § 8 ods. 1 a so zásadou nullum crimen sine lege, mohla byť trestná zodpovednosť vyvodená voči konkrétnej osobe za konanie (podľa názoru súdu akékoľvek“), ktoré nie je ani bližšie špecifikované. Pokiaľ najvyšší súd, ako aj prvostupňový súd konštatuje, že daná skutková podstata nezodpovedá obsahu záväzku SR uvedenom v Dohovore, tak potom SR nespĺnila riadne svoj medzinárodnoprávny záväzok. V prípade, ak Slovenská republika nespĺnila riadne svoju povinnosť vyplývajúcu z medzinárodnej zmluvy, nemôže byť zodpovednosť za uvedený stav prenesená na obžalovaných, ktorí tak majú byť stíhaní na základe znenia medzinárodnej zmluvy, ktorá voči fyzickým/právnickým osobám ani nemá priamu účinnosť. Dohovor vo svojom čl. 1 stanovuje definíciu pojmu podvodu týkajúceho sa finančných záujmov ES, ktorý sú členské krajiny povinné prevziať do svojich vnútroštátnych trestnoprávnych úprav, ktoré jediné budú zakotvovať skutkové podstaty trestného činu. Z uvedeného potom vyplýva, že nie je možné vyvodzovať trestnoprávnu zodpovednosť voči akémukoľvek subjektu na základe priamej aplikácie ustanovení Dohovoru, ale len na základe vnútroštátnych trestnoprávnych predpisov.

Obžalovaná ďalej uviedla, že pokiaľ prokurátor argumentuje, že pojem „sprenevera“ je použitý len ako samostatný gramatický pojem, tak uvedené rovnako neodôvodňuje záver, aby obsah tohto gramatického pojmu bol naplnený iným obsahom (v zmysle argumentácie prokurátora napr. odcudzením, alebo podvodným konaním), akým ho napĺňa jeho legálna definícia, a to najmä z hľadiska zásady reštriktívneho výkladu trestnoprávnych noriem. prokurátor namiesto toho, aby prípadne subsumoval skutok obžalovanej pod inú skutkovú podstatu než § 261 ods. 1 Tr. zák., keďže mu je jasné, že spôsobenie sprenevery je vylúčené, tak namiesto toho zvolil postup, že legálnemu pojmu „sprenevera“ udelil iný obsah, než je jeho legálny aj gramatický výklad, a to len za účelom, aby mohla byť obžalovaná trestne stíhaná. Obžalovaná má za to, že ochrana finančných záujmov EÚ nie je založená na slovenskom pojme sprenevera, ale na riadnom splnení záväzkov SR voči EÚ, a rovnako nie je založená na tom, že legálne pojmy budú vykladané inak než aký je ich obsah, v rozpore s princípom reštriktívneho výkladu kogentných právnych noriem.

Zároveň obžalovaná poukázala na to, že podstatné porušenie Zmluvy o NFP ako obchodnoprávnej zmluvy môže vyvolať len súkromnoprávne následky (napr. možnosť odstúpiť od zmluvy, náhrada škody, zmluvná pokuta, odopretie plnenia...). Zo súkromnoprávneho deliktu nie je možné vyvodzovať

existenciu verejnoprávneho deliktu, keďže ten vzniká iba naplnením hypotézy stanovenej vo verejnoprávnom predpise. Porušenie Zmluvy o NFP (súkromnoprávneho aktu) samo o sebe nemôže vyvolať verejnoprávne následky.

Pokiaľ súd v odôvodnení uznesenia sp. zn. 3 To 11/2013 argumentuje, že úvahy ohľadne oprávnenosti/neoprávnenosti výdavkov sú právne irelevantné, obžalovaná má za to, že uvedené konštatovanie nemá žiadne právne opodstatnenie. Pokiaľ je totiž výdavok oprávnený, vzniká nárok na jeho preplatenie, t. j. nemôže dôjsť ani k vzniku súkromnoprávneho deliktu. Ak určité konanie nie je spôsobilé privodiť ani vznik súkromnoprávneho deliktu, nie je potom v súlade s princípom ultima ratio trestného práva, aby takéto konanie bolo spôsobilé vyvolať trestnoprávne následky. Otázka oprávnenosti/neoprávnenosti výdavku tak priamo podmieňuje aj otázku vzniku a rozsahu škody. Obžalovaná preto zastáva názor, že oprávnenosť/neoprávnenosť výdavkov je relevantná aj z pohľadu skúmania otázky vzniku následku neoprávneného zadržania.

Okrem toho, uznesenie sp. zn. 3 To 11/2013 sa ani skutkovo nevzťahuje na skutkové okolnosti prípadu obžalovanej, keďže obžalovaná neuzatvorila žiadnu zmluvu o NFP a na právny vzťah medzi Implementačnou agentúrou ZaSI a Agentúrou podporovaného zamestnávania Somotor, n. o. sa vecne nevťahuje zákon č. 528/2008 Z. z., ktorý upravuje poskytovanie nenávratného finančného príspevku. Účelom predmetného dokladu, ktorý prokurátor aj súd označil za falošný, bolo potvrdenie tretej osoby (obce) o skutočnosti, že obžalovaná skutočne vykonáva dohodnuté aktivity. Tieto informácie však vyplývajú aj ďalších podkladov (potvrdenie koordinátora o realizácii aktivít). Vывodzovanie trestnej zodpovednosti voči obžalovanej za situácie, keď účel projektu naplnený bol a informácie obsiahnuté z dokladu, ktorý bol označený za falošný súčasne vyplývajú aj z iných podkladov poskytnutých prijímateľovi NFP (Implementačná agentúra ZaSI) je tak podľa jej názoru formalistické a samoučelné.

Obžalovaná má za to, že nebol splnený ani obligatórny zákonný znak skutkovej podstaty, ktorým je subjekt, pretože daný trestný čin môže spáchať len osobitný subjekt, ktorým je prijímateľ nenávratného finančného príspevku, a to bez ohľadu na skutočnosť, že tento osobitný subjekt nie je v rámci skutkovej podstaty označený osobitným termínom. Z obsahu spisu vyplýva (Zmluva o spolupráci), že v danom prípade projekt podávala Implementačná agentúra (Národný projekt Komunitné centrá, ITMS č. 27120130553 - ďalej len „Projekt“) a Zmluva o poskytnutí NFP bola uzatvorená medzi Ministerstvom práce, sociálnych vecí a rodiny SR a Implementačnou agentúrou. Agentúra podporovaného zamestnávania Somotor, n. o. (ďalej len „Agentúra Somotor“) v mene ktorej konala obžalovaná žiadosť o poskytnutie NFP nepodávala a neuzatvorila ani zmluvu o NFP v zmysle § 12 ods. 1 zákona č. 528/2008 Z. z.. Implementačná agentúra ZaSI je tak zodpovedná za realizáciu Projektu, pričom Agentúra Somotor na základe zmluvy o spolupráci bola len v pozícii dodávateľa voči IA ZaSI na realizáciu aktivít, ktoré sa IA ZaSI zaviazala realizovať voči MPSVR SR. Z kogentnej právnej úpravy zákona č. 528/2008 Z. z. vyplýva, že právny vzťah pri poskytovaní prostriedkov označených ako prostriedky EÚ vzniká iba medzi poskytovateľom (MPSVR SR) a prijímateľom (IA ZaSI). A contrario potom takýto vzťah nemôže existovať medzi inými subjektami, t. j. nemohol vzniknúť ani medzi IA ZaSI a Agentúrou Somotor. Z uvedeného potom vyplýva, že IA ZaSI neposkytla Agentúre Somotor prostriedky z fondov EÚ. Aj práva veda podľa nej zastáva názor, že prostriedky NFP vstupujú do vlastníctva prijímateľa. Ak sa prostriedky NFP stali majetkom prijímateľa, nemôžu súčasne patriť do majetku iného subjektu - EÚ (podielové spoluvlastníctvo nebolo v tomto konaní preukázané). Z uvedeného dôvodu, Agentúra Somotor ani objektívne nemohla obdržať prostriedky EÚ a preto tieto prostriedky obžalovaná ani objektívne nemohla poškodiť.

V ďalšej časti vyjadrenia obžalovaná poukázala na argumentáciu prokurátora, že v konaní bolo preukázané, že Agentúra Somotor nezabezpečila realizáciu Vianočného koncertu, Štedrovečerného koncertu, Poľovníckeho plesu a maškarného plesu, a v tejto súvislosti uviedla, že predmetom Zmluvy o spolupráci a ani účelom použitia poskytnutých prostriedkov nebolo vykonanie týchto aktivít. Poskytnuté platby zo strany IA ZaSI boli určené na mzdové zabezpečenie zamestnancov (čl. 5.1. Zmluvy). V konaní nebolo žiadnym spôsobom preukázané, že by poskytnuté platby neboli použité na daný účel. Pokiaľ by aj vyššie uvedené činnosti neboli zrealizované, tak s uvedenou skutočnosťou by zase nekorešpondovala

výška tvrdenej škody, keďže tieto činnosti predstavoval len nepatrnú časť celkových aktivít komunitného centra, ktorých realizáciu potvrdili koordinátori (kontrolóri) VÚC. Prokurátor by tak musel preukázať, aká výška z poskytnutých platieb tak zodpovedala vyššie uvedeným akciám, ktorých vykonanie namieta.

Na základe uvedeného obžalovaná navrhla, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnutý rozsudok prvostupňového súdu potvrdil.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd odvolací preskúmal v zmysle § 317 ods. 1 Tr. por. zákonnosť a odôvodnenosť napadnutého rozsudku, ako i správnosť postupu konania, ktoré mu predchádzalo. Mal pritom na zreteli aj povinnosť prihliadnuť na chyby, ktoré neboli odvolaniami vytykávané, ak by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. por. a zistil, že odvolanie prokurátora odôvodňuje zrušenie napadnutého rozsudku v celom rozsahu a vrátenie veci súdu prvého stupňa na nové prejednanie a rozhodnutie.

Najvyšší súd ako súd odvolací preskúmaním na vec sa vzťahujúceho spisového materiálu zistil, že súd prvého stupňa vykonal vo veci všetky potrebné a pre rozhodnutie vo veci dôležité dôkazy, avšak tieto nesprávne vyhodnotil, z čoho vyplynul nesprávny právny záver rezultujúci do oslobodzujúceho rozsudku. Oslobodenie obžalovanej spod obžaloby odôvodnil prvostupňový súd v napadnutom rozsudku tak, že obžalovaná síce vyhotovila nepravdivé a falošné dokumenty, uvedené v treťom odseku skutkovej vety obžaloby, tieto pripojila k ostatným písomnostiam zasielaným poskytovateľovi príspevku kvôli vyplateniu finančných transferov, jej konaním došlo k porušeniu predmetných článkov zmluvy medzi poskytovateľom príspevku a Agentúrou podporovaného zamestnávania Somotor n.o., avšak porušenie týchto článkov zmluvy podľa názoru prvostupňového súdu nemôže mať a nemá trestnoprávny rozmer. Prvostupňový súd v napadnutom rozsudku konštatoval, že každé porušenie zmluvy o poskytnutí nenávratného finančného príspevku nemôže automaticky zakladať trestný následok a „umožní tak spreneveru.“ Takýto výklad by bol podľa prvostupňového súdu absurdný a v rozpore s uplatnením zásady ultima ratio. Podľa prvostupňového súdu v zásade platí, že každé porušenie zmluvy alebo práva umožňuje vyvolanie ďalšieho protiprávneho stavu, ktorého prvotnou príčinou je „úvodné“ porušenie práva. Na to, aby bol niekto usvedčený z úmyslu „umožnenia sprenevery“, musí byť preukázané nielen porušenie zákona alebo zmluvy, ale aj vôľa so spreneverou získaných prostriedkov, teda ich zneužitím na niečo, na čo neboli určené. Z vykonaného dokazovania však nevyplývalo, že by bolo konanie obžalovanej zamerané na „umožnenie sprenevery.“

Vo vzťahu k tomuto odôvodneniu je potrebné v prvom rade upozorniť na nasledovné skutočnosti:

Finančné záujmy Európskej Únie sú legálne definované v Smernici Európskeho parlamentu a Rady č. 2017/1371 z 05. júla 2017 o boji proti podvodom, ktoré poškodzujú finančné záujmy Únie, prostredníctvom trestného práva. Na účely tejto smernice sa za finančné záujmy Únie považujú všetky príjmy, výdavky a aktíva, ktoré sú pokryté rozpočtom Únie a rozpočtami inštitúcií, orgánov, úradov a agentúr Únie zriadených v súlade so zmluvami, alebo rozpočtami nimi priamo alebo nepriamo spravované a kontrolované, ktoré sú nadobudnuté prostredníctvom týchto rozpočtov, alebo ktoré majú byť do týchto rozpočtov uhradené.

Povinnosť trestnoprávne sankcionovať určité typy konania poškodzujúce finančné záujmy Európskej únie vychádza predovšetkým z Dohovoru vyhotoveného na základe čl. K.3 Zmluvy o EÚ a o ochrane finančných záujmov Európskych spoločenstiev. Z článku 1 ods. 1 písm. a) vyplýva, že na účely uvedeného dohovoru je podvodom dotýkajúcim sa finančných záujmov Európskych spoločenstiev v súvislosti s výdavkami každý úmyselný čin alebo opomenutie súvisiace s

- používaním alebo predkladaním nepravých, nesprávnych alebo neúplných výkazov alebo dokumentov, ktoré majú za následok odcudzenie alebo protiprávne zadržanie finančných prostriedkov zo všeobecného rozpočtu Európskych spoločenstiev alebo z rozpočtov spravovaných Európskymi spoločenstvami alebo v ich mene,

- nezverejnením informácií v rozpore s konkrétnou povinnosťou, ktoré má rovnaký účinok,

- nesprávnym použitím týchto finančných prostriedkov na iné účely, ako sú tie, na ktoré boli pôvodne vyčlenené.

Uvedené ustanovenie bolo následne transponované do právneho poriadku Slovenskej republiky a aktuálne nachádza svoj odraz v skutkovej podstate trestného činu poškodzovania finančných záujmov Európskych spoločenstiev upravenej v § 261 Tr. zák.

Pre aktuálnu trestnú vec je relevantné predovšetkým znenie ustanovenia § 261 ods. 1 Tr. zák., podľa ktorého sa trestného činu poškodzovania finančných záujmov Európskej únie dopustí ten, kto použije alebo predloží falšovaný, nesprávny alebo neúplný výkaz alebo doklad, alebo neposkytne povinné údaje, alebo použije prostriedky zo všeobecného rozpočtu Európskej únie, z rozpočtu spravovaného Európskou úniou alebo v zastúpení Európskej únie na iný účel, ako boli pôvodne určené, a tým umožní spôsobenie sprenevery alebo protiprávne zadržanie prostriedkov z uvedeného rozpočtu.

Pod pojmom „výkaz alebo doklad“ možno pritom napríklad podľa zákona č 431/2002 Z. z. o účtovníctve rozumieť výkaz o majetku na záväzkoch, výkaz ziskov a strát, výkaz o príjmoch a výdavkoch, výkazy vybraných údajov z účtovných závierok, prípadne iné finančné a účtovné výkazy. Doklad je pojmom širším a možno pod ním rozumieť tak účtovné doklady, ako i rôzne daňové doklady, stavebné doklady, doklady o zdravotnej spôsobilosti, či všeobecne listiny dosvedčujúce alebo preukazujúce a dokumentujúce niektoré relevantné skutočnosti, najmä vo forme osvedčenia, vysvedčenia, preukazov, spisov, potvrdení a podobne. Falšovaným výkazom či dokladom je úplné vyhotovenie takejto listiny, ktoré má vyvolať dojem, akoby bola vydaná predpísaným spôsobom orgánom na to oprávneným. Nesprávnym výkazom alebo dokladom je taký, ktorý plne nezodpovedá skutočnostiam, pretože údaje v ňom sú skreslené, prípadne prispôbené požadovaným kritériám. Neúplný výkaz či doklad je potom taký, v ktorom žiadateľ úmyselne neuvedie aj také pravdivé, resp. pre neho nevýhodné skutočnosti, ktoré by poskytnutie žiadaných prostriedkov spochybňovali, alebo sťažovali. Napokon neposkytnutie povinných údajov, je ich úmyselné zatajenie.

Uvedená skutková podstata uvedená v § 261 ods.1 Tr. zák. teda predpokladá dve alternatívy spôsobenia následku, a to

- a) umožnenie spôsobenia sprenevery alebo
- b) protiprávne zadržanie prostriedkov z rozpočtov Európskej únie, citovaných v § 261 Tr. zák.

Aj napriek skutočnosti, že v právnej vete napadnutého rozsudku sa nachádzajú obe alternatívy spôsobeného následku, prvostupňový súd sa v napadnutom rozsudku dostatočným spôsobom nevysporiadal s druhou alternatívou spočívajúcou v protiprávnom zadržaní prostriedkov z rozpočtu Európskej únie.

Protiprávnym zadržaním prostriedkov z rozpočtov sa rozumie predovšetkým nevrátenie prostriedkov poskytovateľovi, ktorý kontrolou zistí nezrovnalosti pri ich požadovaní alebo použití.

Aj zo samotného napadnutého rozsudku jednoznačne vyplýva, že obžalovaná predložila falošné potvrdenia obce Somotor a na ich základe prišlo k vyplateniu finančných prostriedkov, čo bolo objektivizované tak výpoveďami svedkov Y., K., T. a ostatnými listinnými dôkazmi. Je tiež jednoznačné, že na základe predloženia nepravdivých dokladov prišlo zo strany poskytovateľa príspevku k odstúpeniu od zmluvy, pretože obžalovaná porušila články 3.5, 4.2, 5.8 a 7.3 zmluvy.

I z podanej obžaloby je zrejmé, že v APZ Somotor n.o., bola dňa 18. marca 2015 vykonaná kontrola z odboru národných projektov Implementačnej agentúry pre Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky, počas ktorej boli zistené nedostatky, uvedené na str. 2 Správy o výsledku kontroly na mieste č. 01/2015 (č.l. 154 spisu), medzi nimi aj predloženie falzifikátov potvrdení obce Somotor o prevádzkovaní komunitného centra v období mesiacov november 2014 - február 2015, v dôsledku čoho jej neboli vyplatené finančné prostriedky za mesiac február 2015. Zároveň je zrejmé, že z dôvodu nesplnenia podmienok zmluvy na vyplatené finančné prostriedky obžalovaná nemala nárok (teda boli

neoprávnene vyplatené) aj za mesiace november 2014 - január 2015.

Z uvedeného vyplýva, že obžalovanej boli vyplatené finančné prostriedky počas obdobia, kedy si neplnila povinnosti vyplývajúce z uzatvorenej zmluvy o spolupráci č. 377/2014-IZ-4.0/V, pričom aj po konštatovaní porušení zmluvy a odstúpení od predmetnej Zmluvy o spolupráci č. 377/2014-IZ-4.0/V dňa 7. júla 2015, obžalovaná si poskytnuté finančné prostriedky ponechala a poskytovateľovi príspevku ich nevrátila, čo je napokon podrobne konštatované aj v skutkovej vete podanej obžaloby. Napriek výzvam poskytovateľa príspevku obžalovaná vyplatené finančné prostriedky navrátila a na Okresnom súde v Trebišove prebieha civilné konanie, ktorého predmetom je rozhodnutie o nároku poskytovateľa na vrátenie vyplateného príspevku.

Najvyšší súd nevidí dôvod na zmenu svojho právneho názoru, vysloveného aj v prokurátorom uvádzanom uznesení z 25. marca 2013, sp. zn. 3 To 11/2013, podľa ktorého „akékoľvek úvahy o rozsahu oprávnených a neoprávnených výdavkov sú za týchto okolností bezpredmetné a právne irelevantné, keďže poskytnutá suma refundácie, na ktorú obžalovaní nemali nárok, predstavuje od jej vyplatenia protiprávne zadržanie prostriedkov poskytnutých z rozpočtu ES.“

Na uvedenom nič nemení ani obžalovanou uvádzaný rozsudok Súdneho dvora Európskej únie č. C-186/1998, pretože v tomto prípade nejde o nesprávne použitie prostriedkov z rozpočtu Európskej únie, ale o nezákonné zadržanie vyplatených prostriedkov z rozpočtu Európskej únie, ktoré boli vyplatené len na základe toho, že obžalovaná predložila sfaľované podklady (v opačnom prípade by jej na ich vyplatenie nárok nevznikol). Napokon z tohto rozsudku vyplýva, že nesprávne použitie prostriedkov Európskeho sociálneho fondu, nebolo v tom čase kvalifikované právom ES ako trestný čin, čo však nebráni členským krajinám EÚ, aby na zabránenie takého konania vo svojom národnom právnom poriadku zaviedli i trestnoprávne opatrenia, i keď európska úprava predvída len civilnoprávne sankcie.

Rovnako tak je nesprávne tvrdenie obžalovanej o tom, že subjektom trestného činu poškodzovania finančných záujmov Európskej únie môže byť len osobitný subjekt (ktorým je podľa nej v tomto prípade Implementačná agentúra ako prijímateľ nenávratného finančného príspevku z fondov Európskej únie), keďže zo skutkovej podstaty predmetného trestného činu je zjavné, že subjekt tohto trestného činu je všeobecný, teda ktorákoľvek trestnoprávne zodpovedná osoba.

Len pre doplnenie možno uviesť, že tak ako najvyšší súd nevidí dôvod na odchýlenie sa od právneho názoru uvedeného v uznesení sp. zn. 3 To 11/2013, rovnako tak nevidí ani dôvod na odchýlenie sa od právneho názoru vysloveného v uznesení sp. zn. 5 Tost 12/2009 vo vzťahu k výkladu časti skutkovej podstaty § 261 ods. 1 Tr. zák. „a tým umožní spôsobenie sprenevery“.

Keďže napadnutý rozsudok bol zrušený a Špecializovaný trestný súd bude musieť nanovo rozhodnúť, javí sa byť neúčelným reagovať na ďalšie vyjadrenia obžalovanej k podanému odvolaniu, aby prípadne odvolací súd neprejudikoval či neprimerane neovplyvnil nové rozhodnutie vo veci.

Úlohou Špecializovaného trestného súdu po vrátení veci na nové konanie a rozhodnutie bude správne právne kvalifikovať konanie obžalovanej RNDr. Bc. H. C., preukázané už vykonaným dokazovaním, ktoré je popísané v podanej obžalobe.

V tejto súvislosti dáva najvyšší súd Špecializovanému trestnému súdu do pozornosti i právny názor Ústavného súdu Slovenskej republiky vyslovený v konaní sp. zn. III. ÚS 666/2016 (uverejnený pod č. 50/2016 Zbierky nálezov a uznesení ÚS SR) podľa ktorého „vznik členstva Slovenskej republiky v Európskej únii tkvie okrem iného aj v dobrovoľnom vzdaní sa časti suverenity štátu v prospech Európskej únie. Ide pritom aj o časť suverenity pri všeobecne záväznom regulovaní spoločenských vzťahov. To jednoznačne vyplýva z druhej vety čl. 7 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len "ústava"). Preto Národná rada Slovenskej republiky síce zostáva stále jediným vnútroštátnym zákonodarným orgánom (čl. 72 ústavy), nie však jediným orgánom oprávneným normovať obsah spoločenských vzťahov na úrovni zákonnej sily. Za určitých okolností teda slovenské orgány aplikujúce

právo (aj súdy) musia skúmať nielen vôľu zákonodarcu, ale aj vôľu úniijného tvorca zodpovedajúcej právnej regulácie, ktorá je z hľadiska právnej relevancie úpravy správania subjektov práva v právnych vzťahoch postavená na roveň, ba niekedy aj nad vôľu zákonodarcu. Formulovaná požiadavka má svoj základ v samotnej ústave, ktorá v čl. 144 ods. 1 sudcom pri rozhodovaní nepredpisuje len viazanosť zákonom ako kvalifikovaným výsledkom realizácie vnútroštátnej zákonodarnej moci, ale aj viazanosť ústavou (teda i jej čl. 7 ods. 2) i samotnou medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 2 ústavy“.

Podľa § 327 ods. 1 Tr. por. súd, ktorému vec bola vrátená na nové prejednanie a rozhodnutie, je viazaný právnym názorom, ktorý vyslovil vo svojom rozhodnutí odvolací súd, a je povinný vykonať úkony a dôkazy, ktorých vykonanie odvolací súd nariadil.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný ďalší riadny opravný prostriedok.